

**Zarządzenie Nr 11/2002r.
Starosty Powiatu Nowodworskiego
z dnia 20 czerwca 2002r.**

w sprawie powołania **Zespołu do oceny ryzyka zawodowego**.

Na podstawie art. 226 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (Dz. U. Nr 24, poz. 141 z póź. zm.), oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. Nr 129, poz. 844) zarządza się co następuje:

§ 1

Powołuję zespół do oceny ryzyka zawodowego występującego na stanowiskach pracy w Starostwie Powiatowym w Nowym Dworze Gdańskim przy ul. Sikorskiego 23.

§ 2

W skład zespołu wchodzi:

1. przedstawiciel pracowników - przewodniczący komisji,
2. pracownik służby bhp - członek komisji,

§ 3

Ustalam metodę szacowania opartą o wskaźniki zidentyfikowanych zagrożeń występujących na badanych stanowiskach (załącznik nr 1).

§ 4

Z wynikami oceny ryzyka zapozna pracowników wydział O – A po zakończeniu pracy zespołu. Fakt ten pracownicy potwierdzają odpowiednim oświadczeniem.

§ 5

Ustalam termin wykonania zarządzenia na dzień 31 sierpnia 2002r.

STAROSTA

mgr Romuald Drynko

1. Metoda szacowania ryzyka

Ryzyko szacowane jest na podstawie zidentyfikowanych zagrożeń na stanowiskach pracy wg następującego wzoru:

$$R = S \times E \times P$$

Gdzie: **S** – potencjalne skutki od, średnia arytmetyczna oceny strat ludzkich i materialnych tab. 1

E – czas ekspozycji oddziaływania zagrożenia tab. 2

P – prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia tab. 3

R – wartość liczbową wg której jest dokonywane szacowanie ryzyka zgodnie z tabelą nr 4

Tab. 1 (S) – potencjalne skutki, średnia arytmetyczna oceny strat ludzkich i materialnych

Wartość	Strata	Opis	
		Straty ludzkie	Straty materialne
100	Poważna katastrofa	Wiele ofiar śmiertelnych	Powyżej 30 mln zł
40	Katastrofa	Kilka ofiar śmiertelnych	Od 3 do 30 mln zł
15	Bardzo duża	Ofiara śmiertelna	300 tys. do 3 mln zł
7	Duża	Ciężkie uszkodzenie ciała	Od 30 do 300 tys. zł
3	Średnia	Absencja	Od 3 do 30 tys. zł
1	Mała	Udzielenie pierwszej pomocy	Poniżej 3 tys. zł

Tab. 2 (E) – czas ekspozycji oddziaływania zagrożenia

Wartość	Opis
10	Stała
6	Częsta
3	Sporadyczna
2	Okazjonalna
1	Minimalna
0,5	Znikoma

Tab. 3 (P) – Prawdopodobieństwo wystąpienia skutków zagrożenia

Wartość	Opis	Szansa (%)
10	Bardzo prawdopodobne	50 (1 na 2)
6	Całkiem możliwe	10 (1 na 10)
3	Mało prawdopodobne ale możliwe	1 (1 na 100)
1	Tylko sporadycznie	0,1 (1 na 1 000)
0,5	Możliwe do zaistnienia	0,01 (1 na 10 000)
0,2	Praktycznie niemożliwe	0,00 1 (1 na 100 000)
0,1	Tylko teoretycznie niemożliwe	0,000 1 (1 na 1 000 000)

Tab. 4 (R) – Prawdopodobieństwo wystąpienia skutków zagrożenia

Wartość (R)	Kategoria ryzyka	Ocena ryzyka	Akcja
$R < 20$	[1]	Bardzo małe ryzyko	Żadne działania nie są potrzebne
$20 \leq R < 70$	[2]	Małe ryzyko	Należy zwrócić uwagę
$70 \leq R < 200$	[3]	Średnie ryzyko	Wymaganie nadzorowania
$200 \leq R < 400$	[4]	Wysokie ryzyko	Potrzebna poprawa
$R \geq 400$	[5]	Bardzo wysokie ryzyko	Rozważ wstrzymanie prac

2. Identyfikacja zagrożeń występujących na stanowisku pracy

- 2.1. Zespół zestawia stanowiska pracy występujące w zakładzie, grupując podobne stanowiska pod kątem pojawiania się tych samych zagrożeń.
- 2.2. Przed przystąpieniem do identyfikacji zagrożeń na ocenianych stanowiskach należy zebrać niezbędne informacje, uwzględniając zagadnienia związane z n/w czynnikami:
 - lokalizacja stanowiska pracy i/lub realizowanych na nim zadań,
 - osobami, pracującymi na stanowisku, ze szczególnym uwzględnieniem tych osób, dla których ryzyko zawodowe może być większe od przeciętnego, takich jak np. kobiety w ciąży, młodociani lub niepełnosprawni,
 - stosowanymi narzędziami, materiałami i wykonywanymi operacjami technologicznymi,

- wykonywanymi czynnościami oraz czasem i sposobem ich wykonywania przez osoby pracujące na stanowisku pracy.

Źródłami informacji o analizowaniu stanowisku są:

- obserwacja zadań wykonywanych na stanowisku pracy,
 - obserwacja zadań wykonywanych poza stanowiskiem pracy,
 - obserwacja przebiegu pracy (sprawdzenie, czy praca jest wykonywana zgodnie z ustaleniami, instrukcjami),
 - wywiady z pracownikami,
 - przegląd organizacji działań, których celem jest zapewnienie właściwych warunków pracy,
 - dane techniczne o obiekcie lub procesie, otrzymane od producenta lub dostawcy,
 - procedury technologicznej i instrukcje obsługi.
- 2.3. Wyznaczenie wszystkich możliwych zagrożeń na badanym stanowisku pracy należy dokonać analizując etapy procesów i czynności realizowane na stanowisku pracy, wykorzystując załącznik nr 1. Przy opisie zagrożeń można wykorzystać załącznik nr 2 „Wykaz najczęstszych zagrożeń występujących na stanowiskach pracy”.
- 2.4. Po identyfikacji zagrożeń występujących przy wykonywaniu poszczególnych czynności, należy przenieść je na arkusz szacowania oceny ryzyka zawodowego – załącznik nr 3, a następnie dokonać oceny ryzyka dla każdego zagrożenia, zgodnie z wzorem:

$$R = S \times E \times P$$

Przy ocenie liczbowej poszczególnych składników w/w wzoru należy uwzględnić:

- możliwych skutków występujących zagrożeń,
- stosowanych środków ochronnych,
- wyników pomiarów czynników szkodliwych,
- wypadków i chorób zawodowych, występujących na analizowanym stanowisku,
- wymagań przepisów prawnych i norm, odnoszących się do analizowanego stanowiska.

- 2.5. Zagrożenia ocenione na wartość 3, 4 i 5 należy identyfikować jako zagrożenia znaczące.

Czynności wywołujące zagrożenia znaczące muszą być nadzorowane i uwzględniane przy opracowaniu celów i zadań zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy.

3. Szacowanie ryzyka zawodowego dla stanowiska

Ogólna ocena ryzyka dla stanowiska jest średnią arytmetyczną ocen poszczególnych zagrożeń (zaokrąglona do liczby całkowitej). W przypadku gdy kategoria ryzyka zagrożeń będzie wynosiła 4 lub 5, ocena ogólna może być ustalana wyżej niż wynosi średnia arytmetyczna, przy uwzględnieniu doświadczenia członków zespołu.

Ocenę ryzyka zawodowego przeprowadza powołany zespół i sporządza zbiorcze zestawienia oceny ryzyka zawodowego dla całego Zakładu.

4. Kwalifikacja dopuszczalnego ryzyka zawodowego.

Ocena ogólna ryzyka zawodowego dla stanowiska jest podstawą do wyznaczenia dopuszczalności ryzyka zawodowego wg. tab. 5.

Wartość ogólna ryzyka zawodowego [1] - [3], należy traktować jako ryzyko nie wymagające podejmowania działań naprawczych.

Wartość [4 - 5] należy identyfikować jako ryzyko nieakceptowalne i w zależności od możliwości finansowych i technicznych uwzględniać w celach i programach poprawy.

Jeżeli nie są podejmowane działania korygujące to kategorie te należy nadzorować jako nieakceptowalne zagrożenia.

Tab. 5 Zasady wyznaczania dopuszczalności ryzyka zawodowego stanowisk pracy.

Kategoria ryzyka [z tab. 4]	Dopuszczalność ryzyka	Działania
[1]	Akceptalne	Nie są wymagane żadne działania
[2]		Stanowisko wymaga nadzorowania /monitorowania/
[3]		
[4]	Nieakceptalne	Należy odejmować działania
[5]		korygujące, zmniejszające zagrożenia

5. Działania wynikające z oceny ryzyka zawodowego.

Wyniki oceny ryzyka zawodowego stanowią podstawę planowania działań zapobiegawczych i korygujących przez kierownictwo komórki organizacyjnej, druk wg zał. nr 4. Przy planowaniu działań korygujących i zapobiegawczych zaleca się rozważenie możliwości wyeliminowania ryzyka, a jeżeli okaże się niemożliwe to jego ograniczenie przez zastosowanie odpowiednich środków ochrony zbiorowej lub rozwiązań organizacyjnych. Jeżeli nie daje to zadowalających rezultatów, ryzyko ogranicza się przez stosowanie środków ochrony indywidualnej. Przed realizacją wynikającego z oceny ryzyka planu działań korygujących i/lub zapobiegawczych zaleca się dokonać jego przeglądu w celu stwierdzenia:

- czy proponowane działania doprowadzą do oczekiwanego obniżenia poziomu ryzyka?
- czy w wyniku realizacji planu nie powstaną nowe zagrożenia?
- czy można wybrać inne, bardziej opłacalne działania?

Tam, gdzie przepisy lub normy nie ustalają takich kryteriów, kierować się należy przyjętymi ogólnie zasadami i uwzględniać opinię zainteresowanych.

Na ogół stosuje się zasadę, że ryzyko należy obniżyć do najniższego, uzasadnionego z punktu widzenia rachunku ekonomicznego poziomu (analiza ekonomiczna koszt – korzyść). Jeżeli przewidywane nakłady na obniżenie poziomu ryzyka są wyższe od spodziewanych korzyści, ryzyko należy przyjąć.

6. Powiadomienie pracowników o wynikach oceny ryzyka zawodowego.

Kierownik zakładu pracy przy współudziale służby BHP zobowiązany jest do informowania podległych pracowników o występującym ryzyku zawodowym na stanowiskach pracy. Poinformowanie ma być udokumentowane.

7. Dokumentowanie oceny ryzyka zawodowego.

Wszystkie działania w obszarze oceny ryzyka zawodowego jak również wynikające z nich działania profilaktyczne należy odpowiednio udokumentować.

8. Ocena ryzyka jest aktualizowana w miarę potrzeb w przypadku wprowadzenia nowych procesów lub uruchomienia nowych stanowisk pracy.

STAROSTA

Daniel Dąbko

Wykaz najczęstszych zagrożeń występujących na stanowiskach pracy

L.p.	Zagrożenie	Skutek
1.	Zagrożenia mechaniczne	
1.1.	Ruchome części maszyn i narzędzi	- zgniecenie - obcięcie - wplątanie - skaleczenie - uraz wewnętrzny
1.2.	Odpryski materiału	- skaleczenia - oparzenia - zaprószenia oka - uraz wewnętrzny
1.3.	Ostre krawędzie	- skaleczenia
1.4.	Przemieszczanie przedmiotów, transport	- zgniecenia /upadek przedmiotu/ - skaleczenie - uraz wewnętrzny
1.5.	Przemieszczanie się pracowników w miejscu pracy	- złamania, zwichnięcia - skaleczenia - uraz wewnętrzny
2.	Zagrożenia związane z energią elektryczną	
2.1.	Dotknięcie elementów będących pod napięciem	- porażenie prądem elektr.
3.	Zagrożenia termiczne	
3.1.	Odpryski gorącego materiału	- oparzenia
3.2.	Kontakt z materiałem o wysokiej/niskiej temperaturze	- oparzenia / odmrożenia
4.	Hałas	- uszczerbek słuchu
5.	Drgania mechaniczne / wibracja	- choroba
6.	Promieniowanie / ciepłe, radiologiczne itp. /	- choroba
7.	Substancje chemiczne, bakteriologiczne	- zatrucia - poparzenia
8.	Zapylenie	- choroby
9.	Mikroklimat stanowiska pracy	- skłonność do zachorowań
10.	Pożary, wybuchy	- oparzenia, - zatrucia - urazy
11.	Obciążenia psycho-fizyczne	- przemęczenie - choroby - omdlenia
12.	Oświetlenie	- choroba oczu
13.	Praca w ruchu ulicznym	- potrącenia przez poj.mech. - urazy kończyn - urazy wewnętrzne

OŚWIADCZENIE

Ja

zatrudniony na stanowisku:

komórka organizacyjna:

Oświadczam, że zostałem/am zapoznany/a z oceną ryzyka zawodowego na stanowisku pracy.

Podstawa: - Kodeks Pracy art. 226

- Rozporządzenie MPiPS w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujące do przeprowadzania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy.

Pracodawca jest obowiązany informować pracowników o ryzyku zawodowym, które wiąże się z wykonywaną pracą, oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami.

Ryzyko zawodowe oznacza prawdopodobieństwo wystąpienia niepożądanych zdarzeń związanych z wykonywaną pracą, powodujących straty, w szczególności wystąpienia u pracowników niekorzystnych skutków zdrowotnych w wyniku zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy lub sposobu wykonywania pracy.

RYZYO MOŻE BYĆ OSZACOWANE JAKO:

Kategoria ryzyka	Ocena ryzyka	Akcja
[1]	Bardzo małe ryzyko (akceptowalne)	Żadne działania nie są potrzebne
[2]	Małe ryzyko (akceptowalne)	Należy zwrócić uwagę; (Zaleca się rozważenie możliwości dalszego zmniejszania poziomu ryzyka zawodowego lub zapewnienie, że ryzyko zawodowe pozostaje na tym samym poziomie).
[3]	Średnie ryzyko (akceptowalne)	Wymaga nadzorowania (Zaleca się zaplanowanie i podjęcie działań, których celem jest zmniejszenie ryzyka zawodowego)
[4]	Wysokie ryzyko (nie akceptowalne)	Potrzebna poprawa (Jeżeli ryzyko zawodowe jest związane z pracą już wykonywaną, działania w celu jego zmniejszenia trzeba podjąć natychmiast. Planowana praca nie może być rozpoczęta do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego)
[5]	Bardzo wysokie ryzyko (nie akceptowalne)	Rozważ wstrzymanie prac (Praca nie może być rozpoczęta ani kontynuowana do czasu zmniejszenia ryzyka zawodowego do poziomu dopuszczalnego)

Na stanowisku oszacowano ryzyko jako*): 1. Bardzo małe, 2. Małe, 3. Średnie, 4. Wysokie, 5. Bardzo wysokie

*) właściwie podkreślić

.....
podpis szkolącego.....
podpis pracownika

Data